

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri foarte moderate.

Abonamente și insertiuni se plătesc înainte

Apare în fiecare Sâmbătă.

„ACEASTA ÎNSĂ
— NU O VOIM!“

Atențiunii pasivităților!

In 31 Ianuarie a ținut clubul Cehilor tineri o conferință, în care liderii partidului au discutat situația politică a poporului ceh, ocupându-se și cu imputările ce i s-au făcut partidului Cehilor tineri din partea grupurilor radicale, că anume politica urînită de dinșii ar fi prea oportunistă și că s'ar fi abătut dela dreptul public boem.

Sunt de mare importanță și foarte instructive chiar și pentru noi enunțările făcute cu această ocaziune de cunoscutul conducător al Cehilor tineri Dr. Pacak.

Acest probat și iscusit politician constată, că poziția Cehilor tineri în parlament, este foarte grea, din pricina dreptului public boem!

Această poziție grea se explică prin ținuta dublă, ce trebuie să o observe Cehii în Reichsrath în interesul poporului ceh. Pe de o parte trebuie purtată luptă aprigă în contra sistemului centralist, ear' pe de altă parte trebuie ținut cont de trebuințele naționale, culturale și economice ale poporului. Aceasta ținută dublă constringe pe Cehi la o politică, care în cercuri cehe se consideră de slăbiciune, cu toate că tocmai contra sistemului de centralizare trebuie urmată o ținută dublă fiindcă programul pentru prezent trebuie separat de programul pentru viitor! În politica nu există consecvență, — zice — pentru că evenimentele politice se schimbă și tactica trebuie să se acomodeze situațiilor momentane!

Tot cu aceasta ocaziune a făcut Dr. Herold, un alt fruntaș ceh, următoarea enunțare, pe care mai ales o recomandăm cu stăruință în atențiunea cercurilor noastre pasiviste:

„Politica de drept public consecventă — a zis — ne conduce la o politică de pasivitate. Aceasta însă — nu o voim!“

În esență principiile politice profesate de cei doi distinși politicieni cehi, sunt identice cu celele le profesăm și noi reprezentanții așa numitului curent nou, pentru cari principii anonimul autor al seriei de articoli publicați în „Tribuna“ sub titlu „Direcția nouă“ (vezi „Tribuna“ nr. 4, 5, 6) ne trage o strajnică lecțiune de conduită politică.

Nu cred, că va putea cineva contesta, că reprezentanții poporului ceh au mai multă pricepere politică și mai multă experiență decât ai noștri, așa încât la tot cazul noi suntem aceia, cari trebuie să luăm exemplul dela ei, cari trebuie să tragem învățătură din experiențele lor.

Vedem deci pe Cehi, cari au încercat-o și cu pasivitatea și cu activitatea: că se îngrozesc de prima, și luptă cu toate forțele ce dispun pe terenul activității, și putem afirma cu pozitivitate, că încordările lor nu au fost zădărnice, pentru că ei sunt astăzi un factor important, în contra căruia „Austria“ astăzi nu se mai poate

guverna. Și cu toată superioritatea culturală și economică a poporului ceh și cu toată maturitatea politică și organizațiunea sa excelentă, vedem, că conducătorii partidului ceh tiner au trebuit să constate, că programul de drept public le agravează situațiunea în parlament și că programul pentru viitor trebuie separat de programul pentru prezent!

Judecând din aceste puncte de vedere, asupra curentului ivit la noi pentru reuiuirea programului național, este clar, că punctul prim din programul dela 1881, adică autonomia „Transilvaniei“ nu poate ocara în programul pentru prezent, ci trebuie rezervat programului pentru viitor, înlocuind autonomia Transilvaniei cu autonomia națională! Nu însămnă aceasta »abdicare« și »capitulare«, ci este pur și simplu un postulat al prudenței politice. Prin aceasta chestiunile de drept public nu ar fi cu totul eliminate din program, pentru că postulatele noastre pentru garantarea folosirii limbii în oficiu, pentru estinderea și unificarea censului electoral, pentru garantarea libertății alegerilor, și alte multe postulate, încă sunt chestiuni de drept public și toate acestea trebuie să ocupe un loc de frunte în programul pentru prezent. Nu pentru a putea intra în parlament, trebuie lăsat la o parte sau mai bine zis rezervat punctul prim din programul de la 1881, ci pentru a ne ușura poziția noastră și a ne scăpa de o sarcină.

Avu'tam noi reprezentanți în parlamentul țării aleși pe baza programului din 1881, dară nici unul nu a pus în discuțiune și nu a pretins rezolvarea acestui punct din program, conform dorinței noastre. Astăzi unii adepți ai programului național, sunt de părere, că punctul referitor la autonomie este cel mai esențial, deci abandonarea aceluia o consideră de sacrificarea esenței programului. Această părere este cu totul nebasată, despre aceasta ne putem convinge din interesantele expuneri a dlui Partenie Cosma apărute în »Tel. Român«, privitoare la gena programului național. Întâmplarea a adus cu sine, ca punctul prim să conțină tocmai acest postulat, dară conducătorii de frunte ai partidului nu au considerat autonomia Transilvaniei de postulatul cel mai esențial. Corectitatea acestei păreri o confirmă și următorul fapt istoric.

La anul 1872 prim-ministrul Lonyay provocat de însuși monarhul pentru a cerceta cauzele nelindestulirii poporului român, a provocat pe ambii metropoliți români, ca luând pe lângă sine 2—3 bărbați de frunte să formuleze într'un memorial postulatele Românilor. În urma acestei invitări în 17/29 Iunie și 3 Iulie s'au ținut sub presidența metropolitului Vancea 2 ședințe, la cari au luat parte Ilie Macelariu, G. Barițiu și Dr. Ioan Rațiu. În memorialul pregătit de acești fruntași ai poporului român, cari au luat parte activă și la compunerea programului dela 1881, autonomia Transilvaniei nu figurează între pretenziunile fără de cari poporul român

nu poate sta de vorbă cu Maghiarii, ba din contră trunțașii amintiți și-au exprimat părerea, că acest postulat, — pe care astăzi unii îl consideră de cel mai esențial, — se poate jertfi. Evident, că o parte a fruntașilor și încă cea mai de valoare, nu au pus fond așa mare pe autonomia Transilvaniei, precum par a pune astăzi unii dintre noi.

Dr. Aurel Vlad.

Unele-altele.

Știri de războiu.

Nu numai Grecia face pregătiri de războiu, ci asemenea pregătiri se scrie că se fac și în Bulgaria și Serbia, — pentru că se ia ca tot mai sigur lucru, că la primăvară în Balcani, anume în Macedonia va fi războiu. De aceea toți vecinii se pregătesc ca să nu dea peste ei întâmplări grele și ei să fie negățiți a le întâmpina.

Imperăția austro-ungară încă va avea rol în acel teribil joc. Corpul de armată ardelenesc și cel din Ungaria de Sud, se crede că vor fi în curând mobilizate stând gata a trece peste Bosnia și Herțegovina, spre Macedonia, spre Saloni. — Chiar în cercuri militare dela noi se vorbește despre acest lucru, ca de un fapt sigur!

La adevă ce vrem?

„Și firește — cine suntem? Noi, se înțelege de sine, direcția nouă, pe cari scriitorul articolor din nr. 4, 5, și 6 a. c. ai „Tribunei“, distinctiv nu pune între semnele citațiunii și pe cari unul câte unul ne somează, să i ne prezentăm, fără ca să ne țină însă vrednici, să ni se presinte însuși. Cu toate că, neconsiderându-ne însine drept »vox populi« și lucru firesc, că nici d-sale neputându-i da dreptul »opinie publice«, am fi așteptat-o, înțeleg iscălitura.

Dar — treacă!

Am fost somați, ne prezentăm. Am fost chemați, venim. Am fost întrebați, răspundem. Verde, fără înclinjur, românește: după-cum mintea ne taie, după-cum inima ne-o simțeste.

Satisfacem prima-dată curiozității.

Nu-i vorbă! Dlui Dr. Vlad nu-i sunt numai prietini, ci văr. Ordine prima. De statură nici mic, nici înalt. Trecut istoric nu am. Nici merite. Nu sunt nici blond, nici brunet: châtaigné. Când nu sunt tuns, port pèrul lung. Douăzeci și patru de ani încă n'am împlinit. Firește june, necăsătorit. Am însă nădejde. Ear până atunci, ca bine să ne putem înțelege, țin să constat și să declar următoarele:

I.

Plaga pretinse noastre politice actuale consistă în diletantism. O fac ziaristii. Și e lucru anapoda: Oamenii noștri politici făuresc fraze, clevetesc, se njură, optimo casu se laudă unii pe alții și n'urmă — se compromit. Ziaristii, naturalis ordine factorul reproductiv, se sbuciumă, voind să creeze. Și lucru firesc: parturiunt montes...

Toți voesc să mențină, ori să dea direcții, firește politice, și cei mai mulți o cunosc abia doar din nume, firește politica!... Cum nu află fată, la noi, care se țină încă câțiva mai cultă și care se nu-ți maltrateze clavirul »ex off«, asemenea nu este Român, care se respectă și care se nu-ți facă, cât de cât, cu pretenții firește, politică!

Politică, program politic, partid politic, tactică și netactică politică: eată cuvintele, cari la noi sunt as-

tăzi cele mai de multe-ori — luate în desert.

Da, Fiindcă le spunem, le scriem, le auzim, le repetăm zilnic, stereotip, enervant de adese, și nici nu ne mai dăm seama, că ce înțeles au, ori că de fapt mai și au vr'un înțeles?

Cert, că progresând tot așa, nu suntem departe de timpul, când dacă-i voiu spune cuiva, că se ocupă cu politică, ori că-i bună-oară chiar martir politic, îl insult, îl batjocuresc, sau cel puțin îl iau în zeflema.

Dar ce păcate: terenul e guinoit acum doar pe deajuns — am putea să așteptăm odată și roade!

Să ne clarificăm puțin:

Înțeleg sub politică: arta de a afla și de-a aplica mijloacele cele mai efective pentru realizarea idealului unei țări, ori a unui popor. Teoria află, practica aplică mijloacele. Metodul teoretic e cel inductiv. Deducțiunea joacă mai mult rolul de controlare. Basa, punctul de mănecare, e totdeauna oarecare stare actuală, amăsurată unui anumit timp: realitatea. De-aci pornesc, de-aci conchid, de-aci combinez, încerc, plănuiesc. Idealul e ținta. Ultimul scop.

Mijloacele politice practice sunt: tot ceea-ce ajută, promovează, apropie realitatea de țintă, de ideal. Ele pot fi juridice, economice și sociale, de forță, de intelect sau de sentiment, temporale sau permanente, dar totdeauna trebuie să fie reale, concrete, pozitive.

Aplicarea și punerea în practică a mijloacelor, se face după un anumit plan: programul politic. Modul în timp, în formă, în forță și în spațiu, al aplicării paralele sau succesive a mijloacelor disponibile, al realizării lor deodată sau deocamdată și implicit: scopul proximal în drumul spre ultima țintă, spre idealul abstract, scopul proximal concret — eată criteriile, cari constituiesc esența unui program.

Știu ce sunt azi, ca număr, ca forță, ca poziție; știu ce pot, ca forță și ca intelect; am studiat circumstanțele și le cunosc: lege, stare economică, referințe sociale, tmi fac apoi planul pe mâne, pe poimâne: cât îmi prevede mîntea, și mai ales cât tmi ajung puterile! Imi propun un scop: proximal, concret. Pân'aci vreau deocamdată să ajung. Fac așa și așa și așa. Dacă-mi succede, fac apoi astfel și astfel. Dacă nu, fac așa și așa. Se schimbă situația, fac astfel. Am câștigat în puteri: mă extind. Perd: mă restring. Am realizat o parte, mi-am ajuns scopul proximal, purced mai departe.

Atât. Și lucru firesc dar, că un program nu poate fi pe veci definitiv, stabil, nestrămutat, inalienabil, absolut! Absolut e singurul idealul: ultima țintă, fiindcă-i abstractă.

Intre program și ideal politic fac deci deosebire.

Programul prin însași natura sa e variabil. În el totul e și trebuie să fie relativ, coordonat, dependent și prin urmare fluctuant și mobil. Basa lui, fiind starea actuală amăsurată unui anumit timp, natural că prima cerință îi e nesmintit să fie acomodabil. Nu dela multimea

punctelor, ci dela realizabilitatea lor depinde bunătatea unui program și în definitiv dela posibilitatea ce fi-o oferă, ca să te miști, să lucrezi, să faci, să progresezi, dacă și nu mult deodată, deocamdată, dar cel puțin liber și folosindu-te de toate mijloacele posibile și acuirându-ți cât se poate de multe și de variate.

Despre tactica politică nici nu discut în public, fiind însași discutarea ei o netactică. Fiind ea taina, motorul secret al acțiunii, ea nu se vestește, ci se afirmă! Lauda sau critica ei o dă rezultatul.

Nunc venio ad fortissimum: la cel mai compromisat cuvânt, ce-l avem noi astăzi. La cel mai gol și mai lipsit de esență. Mai compromisat de cât chiar și cuvântul »providențial«. Cu toate-că la noi astăzi toți sunt providențiali, toate sunt providențiale. Scrie cineva un articol de ziar, e providențial. Protestează odată solemn și energic în fața Europei, e providențial. Scorește o nouă frază de laudă, sau, tot atât, o nouă injură, e providențial! Se pare că însași năvitătea noastră, cum toate acestea le credem, e providențială.

Ear dacă se pune cineva și încercă să spuie o vorbă legănată, ecce, a făcut partid politic.

Auzi tu colo. Nu știu alții, dar eu sub partid politic înțeleg: pe toți aceia, cari pe baza aceluiași program lucră pentru realizarea aceluiași ideal. Nu însă atât programul, cât idealul comun și lucrarea, activitatea perpetuă, sistematică concretizează ființa unui partid! Așa încât fără program formal eventual ne-am putea închipui un partid, în urma rezultatelor obținute de luptătorii poate inconștient solidari pentru realizarea aceluiași scop. Nu putem însă nici decum recunoaște un partid politic inactiv, improductiv, aibă acela chiar și cel mai precis, cel mai concret »program«, și-l recunoaștem cu atât mai puțin, când însuși programul îi este, deși poate numai pro tempore, nerealisabil! Temporal pasiv poate fi un partid, dar ca pasivitatea, inerția, să-i fie caracteristicul, nu se poate. Precum verbul »a face« se ține de domeniul programului, substantivizarea lui sistematică în sensul programului este datorință, necesitatea unui partid! Ear pentru-ee partidul să poată fi sistematic, perpetuu activ, trebuie să fie organizat. Trebuie să aibă cap și conducere, recunoscută și de membri și de contrari. De acești din urmă cel puțin formal. Și înțeleg aci partidul legal. Organizația trebuie să-i fie liberă, mobilă, vie. Trebuie să-i simțesti pulsul, că trăește, că lucrează, că influențează, că face, că există. Să-i resimțesti voința, să-i auzi glasul, să-i vezi faptele. Porunci concrete, direcție vizibilă. Să te simțesti ca parte, să-l resimțesti ca întreg. Conducere, al cărei cuvânt se fie imperativ, categoric. Să te supună și să-i fi supus. Fapte, nu vorbe!

Partid politic în acest sens, noi astăzi nu avem! Fapte politice nu s'au vădit. Aventuri destule. Ear pe baza programului din 1881 nu ne mai putem menține, și numai din

causa, că pe baza aceasta nu ni-e «permis» să ne organizăm. Punctum. Dar: est modus in rebus. Trebuie să fie!

Noi, înțeleg cei puși între semnele citațiilor, încă nu suntem partid. Nici nu avem încă pretenții. Încă. Dar avem nădejde, să devenim. Și vom fi. Gregari simpli, sau conducători, nu împoartă. Care de care. Dar închiegați. Și toți cu voiața firmă, cu sufletul curat.

Rivnitori la elogiile ieftine, la glorie efemere, nu suntem nici unul. Ținta noastră e: să ne facem datorința. Imboldul: iubirea de neam.

Ce vom reși și cum vom face, ne vede D-zeu.

Cum vrem să facem? — în nrul viitor.

Ear pân'atunci, după ce am ținut să le spun astea, ca discutând să fim în clar cel puțin cu noțiunea cuvintelor — iscălesc.

Dr. Victor Bontescu.

Protestul

advocaților români în adunarea camerei din Arad.

Eată, în traducere, protestul bărbătesc și demn, pe care l-au înaintat advocații români contra propunerii alor 33 advocați unguri, de a contribui și camera advocațională aradană cu 1000 cor. pentru statua lui Kossuth la Arad:

Onorată adunare gen. a camerei!

În contra propunerii făcute de 33 membri ai camerei, și luată în convocătorul nr. 47—1903 sub punctul 4, de a vota și camera advocațională 1000 cor. în rate de câte 100 cor. în 10 ani, pentru ridicarea unei statue lui Kossuth în Arad, — înaintăm în cele de mai jos protestul nostru:

Considerând, că acea propunere, prin scopul și cuprinsul său, e în contradicție isbitoare cu scopul, menirea și cercul de competență prescrist pentru camerele advocaționale prin §. 19 al articolului de lege 34 din 1874, și deci nu poate avea peste tot loc în adunarea generală a camerei;

considerând, că averea camerei strinsă din taxele dela membrii, în sensul §-lui 18 al aceluiași art. de lege, alinea 2, se poate folosi pentru coperirea trebuin-

țelor de casă și la nici un cas pentru scopuri ce cad departe de chemarea camerei advocaționale, scopuri străine, politice;

considerând, că acea propunere nu numai e de natură vedită politică, dar totodată și anti-constituțională, și ca atare vrea să folosească averea camerei astrinsă din taxele dela membri, pentru scopuri politice cari stau în contradicție cu însuși jurământul de advocat;

considerând și aceea, că pe teritoriul camerei nu sunt numai advocați unguri, ci și de alte naționalități, anume români, și încă în număr însemnat, pe cari îi atinge viu în simțimentele lor naționale și în credința lor politică tendința cuprinsă în propunerea repetit amintită, ca și contribuțiile noastre să fie folosite, contra voinței noastre, pentru scopuri străine și depărtate nu numai de noi ci și de scopurile camerei; considerând, în sfârșit și aceea, că această propunere prin discutarea asupra ei, e menită a ațita contrarietăți chiar și între înșiși membrii de naționalitate maghiară, dar de felurite partide politice, să provoace discuții politice aprinse și astfel să prefacă adunarea generală a camerei în scenă iritată politică, — pentru toate aceste cerem să se treacă la ordinea zilei peste acea propunere.

Ear întrucât aceasta rugare a noastră nu ar fi luată în considerare, așa cerem ca protestul nostru să fie considerat ca plânsoare care să fie înaintată la ministrul de justiție în firul protocolului adunării generale.

Francisc Hosszu L. (Deva), Dr. Aurel Vlad (Orăștie), Dr. Iustin Pop (Deva), Dr. Silviu Moldovan (Orăștie), Dr. Gavril Suciu (Hațeg).

O aprinsă discuție s'a iscat asupra acestui protest. Cei 29 advocați unguri de față au sărit ca mușcați de ceva, ascultând acest protest, deși ținut în ton atât de moderat, tot mereu cu provocare la lege și serios. S'au simțit foarte atinși «patrioții» în kossuthismul lor și și-au exprimat la protocol «scandalizarea» lor asupra protestului, ba ci-că vor transpune afacerea la procuratură, ca să introducă cercetare disciplinară contra subscriitorilor protestului. Iar toaia «Arad és Vidéke» își mângăie cetitorii cu aceea, că nu toți advocații Români judecă la fel cu cei subscriși în protest, că a fost de față chiar un advocat Român din Deva,

Iar omul strigă: «Ordonă să-mi vie aci norocul, căci altfel nu-ți dau drumul nici mort!...»; atunci acesta făcând un semn, intră pe ușa ce dă în sala mare, un boer dintre cei mai frumoși și bine îmbrăcați; omul cum îl vede, îl umflă de piept și eș cu el afară — dând drumul celui dintâi.

Acesta era norocul omului.

El la început striga răstit: «Ce poțestii? Ce ai cu mine? și cine ești?» După ce omul îi dadu o tăvăleală strașnică, îi zise:

— Eu... sunt stăpânul tău... și nu te slăbesc nici mort, până n'ai venit să mă slujești.

Atunci norocul după mai multă co-deală, și văzând că n'are încotro, zise:

— Ași veni cu mulțumire, stăpâne, să te slujesc, căci aceasta e datoria mea, dar nu pot de sărăcie să străbat până la d-ta, căci acum e mai tare de cât mine și stă la ușe amenințătoare cu gura și ghiarele căscate. Când e să între vre-un rău la d-ta, se netezește și se face mică cât un miel, ear când vreu să intru eu, se sburlește, rinjește dinții și întinde ghiarele de-i cât un smeu. Mie mai aproape mi-ar veni să car bogăția la d-ta de cât tocmai la acest palat. Deoarece ea se iscă în preajma casei d-tale. Căci toți oamenii au dela D-zeu aceleași drepturi la viață și aceași porțiune egală de avere; pe care noi suntem datori a o duce

care a declarat în adunare, că a venit anume pentru-că a auzit ce se plănuește și a venit să protesteze contra celui protest al ultraștilor valahi. A ținut și o înfocată dicție patriotică proslăvind pe Kossuth, spre bucuria celor plouați de protestul român. Și acest advocat «român» din Deva e — Dr. Leitner Mihály!...

«Strălucită și prețioasă satisfacție a dat camerei — zice «A. V.» — advocatul român din Deva Dr. Leitner Mihály, care s'a alăturat cu însuflețire la propunere...

Să vă fie de bine de așa satisfacție... românească.

Și nu scăpați din vedere, că propunerea o subscriseseră 33 inși, dar atât au fost de însufleții pentru ea, că nici aceia nu s'au dus toți la adunare, că abia au fost de față 29, printre cari următorii neași «maghiari»: Fischer, Heitz, Ludwig, Mandl, Müller, Mulek, Priegl, Ring, Steinitzer, alt Steinitzer, Tabakovits, Vizer, alt Vizer și «Românul» (!) Leitner!...

Noi înregistrăm cu mulțumire faptul, că advocații români n'au lăsat să treacă fără macar un demn protest din partea lor punerea lor la bir pentru Kossuth!

Corespondență

Dela Hunedoara.

În 24 Ianuarie st. n. s'a început a toarce și firul vieții sociale românești din Hunedoara, căci caerul acestei vieți a fost rămas cam de multă vreme foarte neglijat.

În adunarea gen. a Reuniunii femeilor române gr.-or. de aici s'a hotărât arangiarea unei petreceri cu dans în favorul Reuniunii.

Acestei hotărâri i-s'a dat trup în 24 l. c. prin arangiarea petrecerii din vorbă.

Scopul aces ei reuniuni este în primul rând ajutorarea bisericii gr.-or. din Hunedoara — așa glăsuște §-ul prim din statutele reuniunii.

Poporul nostru Hunedorean dă întotdeauna ascultare glasului conducătorilor, e un popor bun și se jertfește cu drag pentru scopuri ca cel susmenționat.

Interesul și jertfa publicului român

treptat stăpânilor noștri; însă dacă urșita a merit ca sărăcia să fie mai mult sau mai puțin puternică decât norocul, atunci norocul neputând străbate la stăpânul său, acea avere e silit a o căra la acest palat. Zilele trecute am întâlnit norocul împăratului d-voastră: și era desculț, desbrăcat și negru de muncă și alergătură. De aceștia nici n'au trecut să vină la palatul acesta, deoarece ei n'aduc nimic, din contră se reunesc mai mulți și dacă pot străbate vine de ia din averea altora. Când un noroc a reușit să fure din proporțiunea altora de aci, atunci celui om îi moare sărăcia și apoi norocul poate aduna mai mult și cu mai mare înlesnire.

— Bine, toate astea-s bune și sunt mulțumit că le aflu; dar cred că pricepi de ce am venit: sau mort!... sau să scap de sărăcie...

— Stăpâne! slăbește-mă de piept nu mă mai ținea așa strins, și lasă-mă să mă duc până în grădina și te voi face să scapi de sărăcie; și astfel voi putea să te slujesc.

Cum îi dete drumul, norocul se duse în grădina, smulse o tivgă dintr'un curpen, îi tăie puțin vârful și-l astupă c'un strujan de porumb. Când se întoarse îndărăt, zise omului:

— Ține, stăpâne, această cătrună, ajungând acasă să-i scoți strujanul și s'o pui în dosul cășcioarei d-tale; după aceea să pui foc în cele patru colțuri

din Hunedoara s'a manifestat și cu ocazia acestei petreceri, care a reușit peste așteptare, atât în partea morală, cât și cea materială.

Între cei prezenți am putut observa pe P. On. Domn protopop Avram P. Pacurariu cu doamna, primarul George Dănilă cu familia, protopopul gr.-cat. Ioan Popu cu doamna, Nicol. Stoichiția și doamna, Vasile C. Osvadă cu doamna și Macrea cu doamna, Vid. Maria Muntean și dsoara Popovits, Buda Béla și doamna, notarul public Dr. Iuliu Bonts, notarul cercual Teofil Tulea, preotul Petru Șinca cu doamna și d-soarele. Cei pe cari nu i-am amintit în acest raport, să scuze, căci eu încă am fost aruncat în virtețul jocului, încât cu greu mi-aș fi putut îndeplini sarcina de raportor întocmai.

Aș fi putut să mai înșir câteva familii, dar tocmai în prețuia petrecerii s'a întâmplat casuri de moarte în familiile Dima și Rimbaș.

Petrecerea și-a luat începutul cu o animată horă, urmată de un sburdalnic vals surprins de frumoasele jocuri naționale Ardeleana și Hațegana.

Buna dispoziție a fost la culme și a durat până cătră dimineață.

Venitul curat e de peste 160 cor., care trece în averea reuniunii pentru scopurile sale.

Ne-am despărțit pe deplin satisfăcuți dela această petrecere, cu dorul ca viața socială de aicea să o readucem la ogașa veche, căci numai solidari, în bună înțelegere, vom putea înainta pe calea progresului în toate direcțiile.

Bujorel.

Cruciadă contra beției.

Dedicăție tot d-lui vicșpan Mara.

Guvernul din Berlin, care se vede că nu stă așa de tare sub păpușul jidanilor, a dat de curând un ordin, ca toți copiii mai mici de 16 ani, să fie aspru opriți de a bea beuturi spirtoase!

Bețivii recunoscuți ca pățimași, nu vor fi primiți la nici o crășmă! Dimineața până la ciasurile 10, nu se va vinde la nici o crășmă beuturi spirtoase.

Profesorii sunt obligați să îndemne tinerimea și populațiunea, ca să încungiere beuturile spirtoase!

ale cășcioarei, să-ți scoți nevasta și copiii din ea, căci sărăcia va eși din casă și va intra în cătrună. Iar când vei vedea focul mai bine încins, să dai fuga să astupi cătruna cu acel strujan, apoi să arunci cătruna într'un puț părăsit și să plecați cu toții înspre miez-noapte. După-ce veți merge trei zile și trei nopți o să dați de un sat răzășesc. Acolo oamenii fiind cu dare de mână, le va fi milă de voi și vă va da loc de casă în viriștea vitelor. Pe acel loc să bagi de seamă că e o gropană ca o urmă de bordeiu. Casa s'o faci lângă gropană, ear deasupra groapei să faci o paiată, după care să sapi groapa mai adâncă, și vei da de o comoară plină cu aur. Iar după aceea te vei pricepe ce să faci mai departe.

Omul se întoarse îndărăt și făcând în-tocmai celor spuse de norocul său.

Ajungând în satul cel răzășesc, care de care îl întreba cu milă văzându-l trudit și necăjit, încunjurat de nevastă și 6 copii ce plângeau de foame: el le răspundea:

— Oameni buni, toată viața am muncit înzadar și fără noroc de mi-am fărîmat oasele în mine, ear acum văzând că mi-a ars și casa, mi-am luat lumea în cap; dacă aveți bunătate să mă primiți în satul d-voastră, voi munci cum o da D-zeu, să-mi hrănesc astea șapte guri.

Iar la noi, — repetăm — nici Dumineca nu e iertat a opri deschiderea crășmelor pe 2—3 ciasuri!.. Aud? dle vicșpan?

Din România.

Sporul populațiunii la sate. Se știe că România încă sporește cam încet în creșterea numărului populațiunii. Îndesebi la orașe creșterile sunt slabe. În schimb satele sunt mai sporitoare și ca pe la noi.

Iată care a fost de pildă mișcarea populațiunii în comunele rurale, în cursul lunii Octomvrie a. tr., pe care s'a gătit statistica.

Au fost 4957 căsătorii și 80 despărțiri.

Sau născut 22.410 copii vii (din cari 22.149 supuși români, 88 supuși străini și 173 fără protecție declarată).

În același interval au murit 10.822, (din cari 10.684 supuși români, 53 supuși străini și 85 fără protecție declarată).

Deci o întrecere a nașterilor asupra morților cu 11.588, — ceea-ce e o cifră foarte îmbucurătoare!

Din pildele altora.

Unul din cele mai nenorocite popoare din Europa, e poporul polon, cel mare și tare și temut prin vremi, ear azi cu regatul rupt de viu în trei bucăți și dat pradă la trei împărății vecine: celei muscălești, celei austriace și celei prusace. Mai rău le merge Polonilor în Prusia. Aci însă sunt și ei, chiar pentru aceea, mai îndărjiți naționaliști! Prin școale, prin biserici, prin ori-ce fel de întruniri, ei se silesc a-și ținea viu sufletul în popor și a nu-l lăsa să desnădăduiască! Și-au făcut până și o rugăciune de toate zilele, pe care fiecare Polon bun are s'o zică alături cu Tatăl-Nostru. Această rugăciune, răspândită în taină prin tipărituri în tot poporul, a căzut și în mâinile ministrului de finanțe

— Șezi, omule, îi zise norodul, că de muncă este, slavă Domnului.

Atunci oamenii vorbiră și se sfătuiră să-i dea o bucată de pământ pentru casă, pe vatra satului, în viriștea vitelor, unde era ca o urmă de bordeiu.

Aci toți oamenii erau moșneni, și fiecare avea deosebit de pământuri de hrană, camașuri și altele, și câte o sfoară de pădure; astfel că toți veniră de-l dărui cu câte o bucată de lemn, care un căprior, un mertec, o corlată, o scândură, pari, nuele și altele trebuitoare pentru casă. Așa că el și-le strînse frumos grămăjoară și înjghebă deocamdată poeșica să se adăpostască în ea. Apoi mai munci pe la oamenii, mai câștigă ceva parale și încet-încet începă a-și ridica și casa.

Pământ pentru păreții casei, el săpa din poeată. Așa că în scurt timp dădu și de comoară.

În vara următoare el sēmăna păpușoi și grâu din banii strinși pe muncă de pe la oameni. Doi din băieți se făcură și ei de muncă, macar mai în ușor, ear fetița care venea după băieți, lua seamă de ceialți copii mai mici ce rămăneau acasă; așa că și femeia omului putea acum merge la muncă. El nimeri câțiva ani buni și muncind cu spor, strînse câteva parale.

(Va urma).

FOIȚA

Sărăcia și Norocul.

— POVESTE —

(Urmare).

În fine... trecu grădina și intră în o curte foarte mare, toată pomestită cu marmoră albă și curată, prin care nu se vedea nimeni decât un palat mareț prea urias, niște magazine mari de criță și un rînd de grămezi cu aur, argint și pietri scumpe, ce nu mai încăpuse în magazii. Numai temelia palatului ce era din pietri scumpe, prețuia poate cât lumea întreagă.

Urcă câteva trepte prin dosul palatului și intră într'o sală cât un câmp de mare. Acolo era mulțime de boeri ce sta la masă. Unii, incurcați în socoteli, scriind în niște protocele mari, groase și învechite, ear unii vorbind, alții chefuind. Cum trecea printre mesele lor, toți îl întrebau mirați: ce caută, el însă nu răspundea la nimic.

După ce străbătă sala mare, intră în o alta mai mică. Acolo era o singură masă lungă, împrejurul căreia stetea la sfat mulțime de boeri. Omul cum intră aci, se repezi la cel din capul mesei și-l apucă sdvrăvăn de piept. Toți rămaseră ca trăsniți în fața acestei minuni și le era necaz că n'avea ce-i face.

prusian, care în o discuție cu deputații poloni în dietă, le-a cetit, spre marea uimire a Nemților, rugăciunea de toate zilele a Polonilor, care e un al doilea Tatăl-
Nostru și sună:

«Tatăl nostru, care ești în ceruri, dă-ne nouă regatul Poloniei. Scapă-ne pe noi de sclăvie! Dă-ne nouă pâinea de toate zilele, dar nu cea udată de sânge și otrăvită de răutatea inamicilor noștri! Iartă-ne nouă păcatele înscrise pe săbiile noastre! Nu ne lăsa să cădem în ispita de a renunța la Polonia! Scapă-ne de cel rău, care e dominațiunea inamică!»

O faptă de laudă.

Di Adam Cristea, fruntașul meserieș român din loc, îndemnat de iubirea sa pentru biserica a cărei membru evlavios este, — a arangeat Sămbăta trecută sara, o petrecere populară în încăperile ospătării dsale, invitând la petrecere poporul din loc, cum și pe măestri, comercianți și inteligență. Zeleșii noștri țărani Ioan Florea lui Dănilă, Dumitru și Petru Maier, au purtat invitări prin oraș, ear' pe invitări era însemnat în frunte, că *suprasolvirile se vor dăruî toate fondului de zidire al bisericii gr.-or. române din loc.*

Vezând nobila intențiune a arangiatorului petrecerii, îndată s'au și făcut frumoase daruri benevole și din partea acelor care n'au putut participa la petrecere. Au contribuit anume:

Di vicecolonel Vincentiu Visoia 10 cor., Dr. A. Vlad 10 cor., Dr. A. Muntean 5 cor., Ioan Lăzăroi, com. 2 cor., G. Bălosu 2 cor., I. Mihaiu 2 cor., V. Domșa 1 cor. 20 fil., — câte 1 cor.: G. Cușuta, P. Voia, I. Moța, N. Dămian, G. Oprean, Aurel Papiu, Ioana Bințenan, Ioan Rob, com., I. Fleșeriu, Samuel Kis, Iosif Tăbăcariu, — câte 80 fil.: Valeriu Orbonașiu și Ilie Lădariu; — câte 60 fil., Rob Dumitru, Irimie Boca, Pavel Carășca, Octavian Popovici, Ispas Popa, — câte 50 fil.: M. Jantea și Ilie Căndea, — câte 40 fil.: Nicolae Tanase, N. N., Ioan Lazaroiu, pant., Adam Adamușiu, Nicolae Filimon, Ion Căstăean, Iacob Carășca, Ioan Rus, Raffila Hosszu, Nicolae Vasiloiu, Mozeș Krecsun, Ioan Morariu, — câte 30 fil.: Petru Puican și Ion Rob, — câte 20 fil.; Nicolae Ioanese, Ioan Varlanu, Ioan Vărmăjan, Oprea Iosif, Nicolae Dana, Nicolae Medean, Ioan Muntean, croitor, Lazar Iovesk, — și 10 fil.: Nicolae Danilesc.

De tot s'au adunat din dăruiri binevoitoare suma de 56 cor. 10 fil., care a fost depusă de dl A. Cristea în libel la »Ardeleana« și libelul predat deja epitropiei bisericii.

Laudă și recunoștință merită dl Cristea pentru bunăvoința sa, ear' dnii contributori primească și pe această cale mulțumiri pentru dărnicia lor.

Petrecerea însăși a fost foarte bine cercetată, și a durat în veselie până în zori.

Pe aiurea și — pe la noi.

Oamenii cu adevărată pricepere asupra mijloacelor prin cari se poate ridica un popor la bunăstare atât sufletească, cât și materială — își pun toate puterile a sprigini școala bună în popor!

Un astfel de om luminat este marele bogătan de neam scoțian, Carnegie, care prin prelucrarea oțelului a ajuns la uriașă bogăție, încât nimenea nu-l întrecea printre bogătașii oțelului; li și ziceau lui «Regele Oțelului!»

Acest om având multă inimă pentru poporul din care s'a ridicat, își cinstea în fiecare săptămână neamul său cu câte o bibliotecă,

mare, plină de cele mai alese și folositoare cărți, pe care o așeza la o școală, ca să slujască spre luminarea poporului! Sunt mii și mii de biblioteci prin toate comunele scoțiene, înființate de acest om de bine.

Iar acum că miliardarul e bolnav rău, și se teme că va muri, s'a hotărât să dăruiască 25 de milioane universităților scoțiene!

Este adevărat că nu mai e vorba de înființarea de biblioteci din acești bani, ci de laboratoare și stipendii pentru cercetări științifice. Di Carnegie a îndemnat de repetite-ori pe compatrioții sei, să facă din Scoția *unul din centrele intelectuale ale lumii!* Pentru a-și putea ajunge dorința, miliardarul le pune toate mijloacele materiale la îndemână!

NOUȚĂȚI

Românii dela Arad, care în lupta la congregație s'au distins prin o ținută și disciplină mai presus de ori-ce laudă, asupra căreia vom reveni, — arangează și foarte instructive conveniri sociale, serate literare în mândra lor Casă Națională, vrednice de toată atenția și urmarea și pe aiurea. Vom publica disertația dlui S. Secula cetită în «serata bohemă», pe care a binevoit a o trimite special «Libertății».

Di N. Suolu, venerabilul preot gr.-or. din Balomir, și-a dăruit casa și pămăturile, în preț de 2000 cor., bisericii căreia cu cinste i-a servit. Tot d-sa va lăsa o fundațiune de 2000 cor. pentru a se da din ea stipendii copiilor sêraci la studii.

Colegiul preoțesc al tractului Orăștie a ales Joi pe următorii 12 preoți din sinul său ca membri la sinodul propopesc: Manase Iar, Ioan Popovici, N. Andrei, S. Săcărea, N. Maniu, I. Trifon, Ad. Todor, N. Todea, I. Bogdan, I. Filimonescu, I. Balșan, Zah. Tilicea

Căsătorie Maria Teodora Dombora născ. de Colbasi, și Iosif Dombora, locotenent ces. și reg. în Regimentul de infanterie nr. 2 căsătoriți. Sibiu, Ian. 1903. Felicităm.

Logodnă. Dșoara Ecaterina Iorga și dl Dr. Petru Maier, fidațați. Lugoj, 1903. Felicitări.

Foloasele unei școale economice. Directorul școalei centrale de agricultură dela Herăstrău (România) a înaintat ministerului domeniilor un raport prin care arată ce s'au făcut și dat acea școală dela înființarea ei, din anul 1862, până la sfârșitul anului 1901.

Prin acel raport se amenunțește, pe cât se poate, cari sunt deprinderile de azi ale absolvenților acelei școale.

În timpul de 40 ani de când funcționează, acea școală a dat 538 absolvenți. Din aceștia vre-o 350 au rămas în ramul agriculturii și al ramurilor de activitate ce stau în legătură cu agricultura.

Din acei absolvenți, 29 sunt azi mari proprietari și 24 arăndași.

Di Dr. Ioan Papp, c. adv., fiul regretatului avocat din Beiuș Paul Papp, a fost ales deputat sinodal în cercul Beiușului.

„Hondoleana“ și-a încheiat socotelele pe a. tr. cu un câștig curat de cor. 3845.99. Va da estan 9% dividendă.

Medic român distins. Eminentul medic român dl Dr. George Stoicescu, profesor de clinică la facultatea de medicină din București, a fost decorat de guvernul Republicii franceze cu roseta *Legiunii de onoare!*

Moarte. Văd. Ana Dubleş născ. Jordan, mama dlui notar N. Dubleş și

a dlui Dr. G. Dubleş, c. adv., a răposat în 4 Febr. n. în etate de 64 ani. A avut o trumoasă înmormântare. Cuvențarea funebrelă a ținut-o, frumos și mișcător, dl Ioan Popovici, preot în Gelmar. O deplâng, afară de fiii numiți, și Ioan și Ileana. D-zeu s'o odihnească în pace!

Brău roșu. Cu ocaziunea sărbătorilor Nașterii Domnului, I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit I. Mețianu a distins cu *brău roșu* pe veterani și binemeritul paroch *Vasile Orășan* dia Săn-Iacob. Felicitările noastre.

Meserieșii români din Orăștie arangează la sfârșitul carnavalului o reprezentare teatrală urmată de joc, în favorul fondului lor. Di Baicu li instruiază.

Millonarii Prusiei. În Prusia sê găsesc azi 6601 milionari, față de 6016 din 1899.

Cinci din acești bogătași au avere de peste 50 milioane de mărci. Cel mai bogat între ei, are avere de 185 milioane.

La Arad e Joi viitoare alegere nouă de episcop. Alegerea o va conduce C. S. Dr. R. Roșca, directorul seminarului din Sibiu.

Zăpadă roșie-vinete. În Raka, o comună din Sêrbia, a căzut mai zilele trecute o zăpadă de culoare roză-viorie. Câmpul acoperit cu omăt dădea o priveliște admirabilă. Vedenia aceasta rară, se explică așa, că cercetându-se zăpada s'au aflat în fulgi o mulțime de insecte gonguțe mici-mici, de culoare vînată.

Petrecere cu joc arangează, la 7 Febr. n. corpul profesoral din Brad, în favorul «Fondului elevilor morboși».

Colera. Dela 15 Iulie 1902 de când a izbucnit colera în Egipt, și până la 31 Decembrie, în Alexandria au fost 1405 cazuri de boală, din cari și 1145 s'au sfârșite cu moarte, în alte localități din Egipt au fost 38.559 casuri și 32.616 casuri de moarte.

În total au fost 39.967 casuri, și 33.761 morți.

În ziua de 17 Ianuarie a. c. la Damasc au fost 4 casuri de holeră și 7 morți, ear' la Alexandria 1 cas mortal. La 18 Ianuarie la Alexandria a fost un singur cas. Așa că se pare a fi pe sfârșite bătutirea groazniciei boale.

„Volleana“ e numele unui nou institut de credit ce plănuesc Românii din Voila și jur sê înființeze, în frunte cu dl G. Vasu, proprietar, Dr. Oct. Vasu, avocat și soții. Vom publica prospectul. Felicităm pe inițiatori.

Limba română în armata belgiană. Di general român Crăinicianu a primit din partea dlui locotenent general Neit, din armata belgiană, următoarea scrisoare de felicitare, cu ocaziunea avansării sale la gradul de general, scrisă în românește:

»Domne General,
Leau parte la redacțiunea de »La Levue de l'armée belge« și cunosc pre voi prin operele noastre numeroase anca și însemnate.

Vostra promoțiune, citata în No 24 Noembrie 1902 de »Cercul publicațiilor militare« a veselitu pre mine. Permiteți mi de îndrepta vi pe ale mele viue gratulațiuni, Domne General, și voiți me crede».

Vostru de tot devotatu **Locuteninte-General Neyt** Este de amintit, că dl locotenent-general Neyt a studiat singur limba română. (Sê și vede! Dar' tot e interesant că a dorit sê o studieze și a dus'o până la atâta!)

Producțiune teatrală împreunată cu dans va arangia tinerimea școlară din Bințița la 30 Ian. v. (12 Febr. n.) în ziua de 3 Sfinți în sala școalei din localitate. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlară din loc.

Un vechiu manuscris al Bibliei. Se anunță din Cairo: În Siria s'a găsit un manuscris complex al alor 5 cărți ale Testamentului vechiu, scris în litere samaritane pe pergament de gazelă. Pricepătorii au stabilit că el datează dela anul 739 înainte erei creștine; el e deci mai vechiu decât toate manuscrisele ebraice găsite până acum!

Din Brad.

Cu ocaziunea petrecerii împreunată cu joc, arangiată pentru procurarea celor mai de lipsă recușite și ornamente pe sama bisericii rom. gr.-or. din Brad, la 6/19 Ianuarie a. c., oferte benevole s'au încasat dela următorii domni:

Vas. Dămian cor. 3, St. Albu cor. 4, P. Rimbaș cor. 5-30, Col. Gadi cor. 4, Dr. Teofil Bogdan, medic, Ybs (Austria) cor. 3, Ioan Împărat cor. 3, Ioan Săbău cor. 3, P. Florinca cor. 3, Avisalon Banciu cor. 3, I. Ohanovici cor. 3, Paul Pilner cor. 3, — câte 2 coroane dnii: Iaon Stanciu, Ioan Boldin, Const. Bolcu, George Costea, Ioan Bogdan, George Ometa, Dr. Ioan Radu, Aron Crișan, Ioan Ronta, Sabin Jula, József Frisch, Petru Tăruc, Ursu Florea, Ioan Băbuș, Hoszu Ferencz, Constantin Costin, Cornel Gredina, I. Drăgan, Anthon Svarniczki, Pavel Lazar, S. Golcea, I. Miclea, I. Delian Ilie Ometa, Ioan Tulea Dumitru Giurgiu, Ioan Gal, Nicolae Popa, Pavel Pop, Obsinczki Mihály, George Golcea, Pavel Benea, Aron Radu, Dr. Pavel Oprea, Ioan Cutean, N. Hajduczka, Andron Bogdan, Schlenzich N., Lazar Mihet, Ilie Dragoș, Komárom Ödön, Ladányi Sándor, N. Lancrajan, Susana Golda și Nicolae Borza. — Câte 1 coroană Mariți Cristea, Ioan Tiu, Petru Faur, Lazar Tudur, Petru Tomesc cor. 1-20, Ioan Perșia, Nicolae Tamaș, Toader Banciu, Ioan Faur, Nicolae German, Nicolae Filip, Petru Taur, Măriuța Sava, Nicolae Banciu, Adam Bolcu, Aurel Zaharie, Simon Brădian, Egner Adolf, Ioan Furdui, Nicolae Bogdan, Lobblich Isidor, Papai Zsigmond, Engler Ferencz, N. Adler, Fostbecherd N., Hoffman József, Ioan Iga, George Nestor, N. Puticiu, Szilágyi Miklos, 80 fil., George Crișan 70 fil., N. N. 40 fil. Suma cor 159, spese au fost cor. 101, au rămas venit curat cor. 58, care sumă s'a depus la »Crișana« până la întrebuițarea spre scopul menit.

Comitetul arangiator își ține de datorință a mulțumii și pe calea aceasta on. domni donatori.

Brad, la 26 Ian. 1903.
Petru Rimbaș, presb. cassar.
Ioan Bogdan **George Costea** controlori.

FEL DE FEL

Plățile ministrilor turci. — Ministrul turc de marină are un venit de 444.000 franci, adecă mai mult decât Marele Vizir, care are 331.000 franci. Aceeași sumă o au alți doi sau trei ministri. Ministrul de interne, externe, instrucțiune publică și lucrările publice trebuie sê se mulțumească cu 220.000 franci.

Mai »rêu« este plătit ministrul de finanțe, care primește 193.000 franci. Ministrul domeniilor și al minelor are 138.000 franci. Ministrul turci — 14 la număr — primesc la un loc 3.700.000 franci.

Francia are 11 ministri plățiți fiecare cu câte 60.000 de lei pe an, ceea-ce face o sumă totală de 660.000, — de 6 ori mai puțin ca ministrul turci!

O feroasă nenorocire pe tren. În America a fost în ajunul Crăciunului o ciocnire de trenuri, cu mult mai îngrozitoare, decât câte s'au cunoscut până acum.

Ciocnirea a avut loc sara la ciasurile 10, la stația Wanstead, între orașele Lonfon și Sarnia (Canada), fiind produsă de un tren expres cu un tren de marfă.

Trenul expres avea 300 de pasageri, mai mult femei și copii, cari erau în

călătorie de Crăciun. Trenul mergea cu o iuțea de 50 mile englezești pe cias, când s'a întâmpnat ciocnirea. Ambele locomotive au fost sfărțate, ear' vagoanele zdrobite țănduri, și pline cu morți și cu muribunzi. Lămpile s'au stîns, ear' scena a fost îngrozitoare!

Termometrul arêta un frig de 10 grade sub zero.

Călătorii cari durmeau au fost făcuți în bucăți, ear' zeci de alții fără speranță de scăpare, au fost stâlciți și au înebunit! Fioros a fost apoi, că țăndările de vagoane au luat foc și atunci rănii și nerăniții au fost prada flacărilor! Măsuri pentru scăpare s'au luat numai decât de cei scăpați întregi, și chiar copiii și oamenii cu picioarele sfărțate, dădeau ajutor. Flacărele au fost stîns prin zăpadă. Mulți din călători erau desbrăcați, culcați, și au trebuit ceasuri întregi sê stea în zăpadă.

Un necunoscut, care a stat un ceas printre cadavre, din care curgea valuri de sânge, a înebunit. Cei cari au scăpat ținneau urechile astupate și ochii nchiși, ca să nu audă țipetele răniiților și să vadă cadavrele ciungărite.

Această îngrozitoare ciocnire de trenuri n'a fost lipsită de o scenă, care încoronează o nenorocire. O biată mamă până în ultimul moment al vieții, sê ruga că sê fie scăpat copilul ei. Micul copil a fost scos cu viață, în vreme-ce mama lui a murit.

Mai nou.

Săptămâna patimilor...

Ziariștii și politici naționaliștilor nemăgariere pot numi săptămâna asta săptămâna patimilor pentru ei. Căci:

Sașii.

Martți a fost la M.-Oșorheiu procesul de presă a alor trei Sași naționaliști: *Lutz Korodi*, care a fost osândit la un an temniță de stat și 2000 cor. pedeapsă în bani; *Dr. Fr. Liesel* și *I. Orendi*, la câte 6 luni și câte o mie cor. în bani, pentru niște articli din ziarul naționalist «Kronstädter Zeitung» din Brașov.

Slovacii.

La *Nitra* stau trei Slovaci, cu Hurban Vajanski în frunte, de-o săptămână naintea tribunalului. Azi, Sămbătă, li-se dictează pedeapsa, care are sê fie neîndurată!

Sêrbii.

Sêrbii vor avea și ei în curînd proces politic. Acum e în cercetare.

Românii.

Redactorul »Tribunei«, dl Mohan, a stat Joi și Vineri naintea juraților din Cluj pentru opt articli urmăriți. I-s'au dat un an și 3 luni arest, ear' din cauția foii se confiscă unsprezece mii cor. Adecă toată!

„Gazeta Transilvaniei“ va veni în curînd la rînd; cercetarea curge contra dlui *Tr. H. Pop*, redactorul ei.

Procesul „Libertății“

„Libertatea“ le va urma: Azi, Sămbătă, a fost citat la judele de instrucție de aici preotul *Ioan Moța*, autorul articolului „A murit Matia și cu el dreptatea“ (Nr. 42 din 1902) și a fost ascultat. Di Moța a primit răspunderea pentru articol, numindu-și apărător pe dl *Dr. Aurel Vlad*.

Preotul gr.-cat. *I. Stupineanu* (Deva) a primit zilele astea actul prin care e pus sub acuză pentru «aștirea»... copiilor din Bărcea contra Ungurilor și e oprit a mai catechisa la școlile din Deva, — deși consistorul dela Lugoj l'a declarat nevinovat!

Toate într'o săptămână!

Convocare.

Onorații membri ai *Reuniunii române de înmormântare din Orăștie*, sunt prin aceasta invitați, în înțelesul §-lui 14 litera f.) din statute, a participa la

a *VI-a adunare gen. ordinară* a Reuniunii, care se va ținea Duminecă în 2/15 Februarie a. c. în o sală a școlii gr.-or. române din loc, îndată după eșirea dela biserică.

La ordinea zilei: agendele prescise de Statute.

Din ședința dela 12/25 Ian. a comitetului Reuniunii.

Comitetul.

Concurs.

Magistratul orașului Orăștie scrie prin aceasta concurs pentru postul de păzitor de pădure, devenit vacant, dotat cu salar de 720 cor. și 120 cor. adaus de scumpete în loc de bani de cuartir.

Toți aceia cari ar dori să ocupe acest post, sunt provocați să-și înainteze la subscrisul magistrat rugărite lor provăzute, în sensul §-lui 37, art. de lege XXXI. din 1879, cu atestat de moralitate, extras de botez și atestat despre examenul de păzitor de pădure depus cu succes, — și anume cel mult până la 28 Februarie 1903.

Se accentuiază, că acei concurenți, cari vor dovedi, pe lângă recerințele de mai sus, și calificăție ori praxă în grădinărit, vor fi preferiți.

Dat din ședința dela 21 Ian. 1903 a magistratului orașului Szászváros.

Friedrich Acker,
primar.

Pământ de vânzare
ori de arândat.

Pământul arător, aflător sub nr. 3805 a cărții funduare 2023 a Orăștiei, în mărime de 2 jugere și 58 metri pătrați, vecin cu pământul lui Adolf Streit în „Luncă”, — se pune în vânzare din mână liberă, eventual se dă și numai în arândă.

Informațiuni a se cere la

Albert Rtebel,
(vis-a-vis de școala rom.).

PENTRU MESERIAȘI

Casele subscrisului, aflătoare pe drumul țerii (vis-a-vis de biserică gr.-or. română) în loc foarte potrivit pentru meseriași — sunt de închiriat din primăvară.

Lucrătoare pentru doi meseriași, locuințe pentru amândoi, curte largă și grădină!

În deosebi loc foarte potrivit pentru măestru faur, fiind una din lucrătoare întocmită pentru faurărie!

Informațiuni mai deaproape la proprietarul

IOAN LAZĂROIU
comerciant, piață.

8448—1902. tkvi sz. (1—1)

Arverési hirdetmény kivonata.

A szászvárosi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az »Ardeleana« pénzintézet végrehajthatónak Pera Luka végrehajtást szenvedő elleni 468 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (az algyógyi kir. járásbíróóság) területén lévő az Algyógyon fekvő az algyógyi 510 sz. tjkvben A † 11 rd 3047 3048 3053 3056 hrsz. ingatlanból a Pera Luca jutalékára 275 kor. 25 fill., továbbá A † 8 rd 3025 hrsz. 52 kor., A † 9 rd 3028 hrsz. 65 kor., A † 10 rd 3036 hrsz. 173 kor., A † 12 rd 3061 hrsz. 92 kor., A † 13 rd 3063 hrsz. 71 kor., A † 14 rd 3693 3694 hrsz. 76 kor., A † 15 rd 3696 3699 hrsz. 65 kor., A † 16 rd 3698 hrsz. 5 kor., A † 17 rd 3701 hrsz. 16 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban az 1881. évi LX. t.-cz. 156 §-nak alkalmazásával, továbbá az u. o. 556 sz. tjkönyvben A † 6 rd 3908/2 3909/2 3910/2 3913 3915 és 3916 hrsz. 608 kor. az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi február hó 24-ik napján 9 órakor Algyógy község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adadni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatl. becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság. Kelt Szászvároson, 1902. évi november hó 28-án.

Sohalmi,
kir. albiró.

Sz. 8351—1902. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A szászvárosi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az »Ardeleana« pénzintézet végrehajthatónak Fráncu Iosif végrehajtást szenvedő elleni 370 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbíróóság) területén lévő Alkenyéren fekvő az alkenyéri 806 sz. tjkönyvben A † 1 rd 2628 2629 hrsz. 197 kor., az u. o. 1051 sz. tjkönyvben A † 1 rd 3023/2 hrsz. 373 kor. kikiáltási árban az 1881. évi LX. t.-cz. 156 §-ának alkalmazásával, továbbá A † 2 rd 3289 hrsz. ingatlanból a Fráncu Iosif jutalékára 324 kor. és A † 3 rd 3364 hrsz. ingatlanból az ugyanazt illető jutalékra 234 kor. 50 fill., továbbá az u. o. 863 sz. tjkvben A † 1 rend

643—646 hrsz. egész ingatlanra 1903 kor., A † 2 rd 1800/1 hrsz. 48 kor., A † 3 rd 2199 hrsz. 208 kor., A † 4 rd 2245 hrsz. ingatlanra 177 kor., A † 5 rd 3553 hrsz. ingatlanra 323 kor., A † 6 rd 3023/1 hrsz. ingatlanra 371 kor. és A † 7 rd 3320 hrsz. ingatlanra 595 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi február hó 24. napján d. e. 9 órakor Alkenyér község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladadni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Kelt Szászvároson, 1902. évi november hó 26-án.

Sohalmi,
kir. albiró.

Sz. 138—1903. végrh. (185) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. jbiróság 1902. évi Sp. I. 468/3 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt Koszteszk Niculae szerekai lakos és végrehajtató javára Csolokoi Avram és Riebel Tivadar kosztesdi és alsóvárosi lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 300 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 1220 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök, úszók, tehének, sertés, és egyebek nyilvános árverésen eladadnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróóság 1902-ik évi V. 844/2 sz. végzése folytán 300 kor. tőkekövetelés, ennek 1902-ik évi VII/2-től járó 8% kamatai és eddig összesen 103 kor. 30 fillérben bíróságilag már megállapított, valamint ezuttal 4 kor. 20 fillér árverés kitüzetési költségek erejéig A.-Városvizen és Kosztesden ados lakásán leendő eszközzésére 1903. évi február hó 13. napjának d. u. 2 és 4 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, az hogy érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nem nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is el-

rendeltetik. A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1903. évi január hó 23. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrh.

Sz. 1202—1903. végrh.

Arverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a dévai kir. törvényszék 1902. évi 10550 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt »Hatiegana« tpenztár javára, Iovaneszk Maria st. reketyefalvi l. elleni 168 kor. s járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján foglalt és 1030 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, széna, szekerék, disznok nyilvános árverésen eladadnak.

Ezen árverés a hátszegi kir. járásbíróóság 1902-ik évi V. 1161/2 sz. végzése folytán 168 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi VII. hó 9. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig 64 kor. 96 fill. bíróságilag már megállapított költségek erejéig adosok lakásán leendő eszközzésére 1903. évi február hó 23. napjának d. e. 10 órakor határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1903. évi január hó 24. napján.

Szentmiklosy András,
kir. bir. végrh.

Sz. 31—1903. tkvi.

1—1

Arverési hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság Dr. Ajtay Aladár ügyvéd által képviselt »Hunyadmegye 1-ső tpenzt.« Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénz és hitelintézet r. t. vhajtóknak Vladisláv Zsigmond vhajtást szenvedő elleni vhajtási ügyében közhírré teszi, hogy előbb vhajtatónak 52 kor. tőke, ennek 1900. évi június hó 5-től járó 6% kamatai, továbbá 36 kor. tőke, ennek 1900. évi április hó 3-tól járó kamatai 600 kor. tőke, ennek 1900. évi január hó 31-től járó 6% kamatai, 2000 kor. tőke, ennek 1899. október 3-tól járó 6% kamatai, 580 tőke, ennek 1899. évi augusztus 1-től járó 6% kamatai, és 600 kor. tőke és ennek 1899. évi október 1-től járó 6% kamatai, 3780 kor. tőke után 1/3% váltódij 31 kor. 50 fill. ovási költség, 307 kor. 2 fill. eddigi megállapított per és vhajtási költségek, ezuttal 45 kor. 30 fill. megállapított és a még felmerülhető költségek iránt; másodrendű vhajtatónak, 39 kor. tőke ennek és pedig 104 kor. után 1896. évi január hó 13-tól járó 8% kamatai, 287

kor. után 1895. évi április hó 6-tól járó 6% kamatok, 113 kor. 9 fill. eddig megállapított és ezuttal 25 kor. 30 fill. megállapított és még felmerülendő költségek iránti, ugy a csatlakozottnak kimondott »Hatiegana« takarék és hitelintézet r. t.-nak 124 kor. s jár és 230 kor. s jár. iránti, Steiner Vilmosnak 220 kor. s jár. és 32 kor. s jár. iránti, Lengyel Lipotnak 28 kor. 80 fill. s jár. iránti, Száturú Koronának 62 kor. s jár. iránti és az »Ipar« és kereskedelmi bank r. t.-nak 46 kor. s jár., 44 kor. s jár. iránti követeléseik kielégítése végett Vladisláv Zsigmond vhajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék puji kir. járásbíróóság, területéhez tartozó M. Livádia községi 160 sztkvben A † 1 2 rsz. alatt felvett ingatlanokból (1/2) felerész jutalékát, az u. o. 266 sztkvben A † 1 2 6 7 8 rsz. alatt felvett ingatlanokból (1/4) egy negyed rész jutalékát, az u. o. 268 sztkvben A † 1—12 rsz. a. felvett ingatlanokból (1/2) felerész jutalékát, az u. o. 484 sztkvben A † 1—3 rsz. a. felvett ingatlanokból (1/4) egy negyed rész jutalékát, az u. o. 500 sztkvben A † 1 2 rsz. alatt felvett ingatlanokból (1/2) felerész jutalékát, az u. o. 537 sztkvben A † 1 rsz. alatt felvett ingatlanait, az u. o. 370 sztkvben A † 1—21 rsz. a. felvett ingatlanait, a borbátvizi 27 sztkvben A † 20 21 rsz. alatt felvett ingatlanait és a baniczai 298 sztkvben A † 1—3 rsz. a. felvett ingatlanait rendszámokénti részletekben, az egyidejűleg kibocsájtott árverési feltételekben részletezett összesen 3259 kor. 75 fill. kikiáltási árban az 1903. évi április hó 1. napjának d. e. 10 órakor Mező-Livádia község előljároság házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg elfogja adadni.

Arverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy a kormány által ovadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi kir. adóhivatal mint birói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A megállapított árverési feltételek a hivatalos orák alatt a telekkönyvi hatóságnál ugy szintén M.-Livádia, Borbátvizi és Banicza községek előljároságánál vagy a birói kiküldöttnél megtekinthetők.

Az elrendelt árverés a fentirt tjkvel C lapján az elrendelt hasonló feljegyzések törlése feljegyeztetik.

A kir. tkvi hatóság.

Kelt Hátszegen, 1903. évi január hó 8-án.

Fehér,
kir. albiró.